

Roviltnemnda i region 5
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Trondheim, 28.06.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/14901

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 5 - Miljødirektoratets uttalelse

Roviltnemnda i region 5 har revidert sin forvaltningsplan for rovvilt i region 5, og oversendt utkast til ny plan til Miljødirektoratet for uttalelse. I det følgende gir direktoratet sin uttalelse til planen. Våre viktigste innspill er at forvaltningsplanen bør justeres slik at den bidra til å sikre en sammenhengende jervsone i Sør-Norge og at forvaltningsområde for gaupe bør defineres mer entydig i planen.

Vi viser til oversendelse av utkast til forvaltningsplan for rovviltregion 5 for faglig gjennomgang datert 25. mars 2022. Den nå gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i region 5 ble fastsatt av rovviltnemnda 10. januar 2014, og vi ser at det kan være på tide med en revisjon.

Generelt

Miljødirektoratet viser til rovviltforskriften (forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt) om rovviltnemndenes rolle i rovviltforvaltningen. Det er rovviltnemndene som har hovedansvar for forvaltningen av rovviltartene innen sin region. Rovviltnemnda skal gjennomføre vedtatt nasjonal rovviltpolitikk, og har blant annet ansvar for å utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt gjeldende for sin region. Rovviltnemnda i region 5 har nå revidert sin forvaltningsplan, og den har vært på høring til aktuelle kommuner og organisasjoner.

Forvaltningsplanen skal bygge på de nasjonale bestandsmålene for de enkelte rovviltartene i regionen. I planen skal rovviltnemnda vektlegge en langsiktig, geografisk differensiering som innebærer et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt, basert på en avveining av de kryssende hensyn som skal tas, jf. rovviltforskriften § 6 første ledd. Nemnda skal innenfor rammene av det nasjonale regelverket utarbeide retningslinjer og prioriteringer for bruk av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak, samt gi anbefalinger om bruk av landbrukspolitiske- og reindriftspolitiske virkemidler.

I henhold til rovviltforskriften § 6 er vår rolle blant annet å vurdere om planutkastet er i samsvar med nasjonal politikk på rovviltområdet. Nemnda godkjenner selv sin egen plan, men direktoratets uttalelse skal følge protokollen fra møtet der planen godkjennes, samt legges ut sammen med forvaltningsplanen på rovviltnemndas nettsider.

Miljødirektoratets merknader

Rovviltnemnda er et statlig viltorgan som skal følge gjeldende politikk og bestemmelser i rovviltforskriften og nasjonale retningslinjer på rovviltområdet. Til dette arbeidet er forvaltningsplanen et viktig verktøy for både forvaltningen og andre aktører som er berørt av rovvilt, og det er derfor viktig at planen er oversiktlig og forståelig. Miljødirektoratet mener det er gjort et godt arbeid med revisjonen av forvaltningsplanen for region 5. Det nye planutkastet er gjort vesentlig kortere enn tidligere plan, og det er lagt inn henvisninger til nettsider for å kunne finne mer og oppdatert informasjon. Dette er et godt grep.

Utkastet er godt strukturert og leservennlig. Men i kapittel 11 gis det uttrykk for noen av rovviltnemndas meninger, som helt eller delvis går på tvers av de gjeldende føringene for rovviltforvaltningen. Dette ligger utenfor formålet med en forvaltningsplan og skaper unødig uklarhet for forvaltningen og aktører som er berørt. Etter vår vurdering bør nemnda melde slike ønsker om endringer av rammene for forvaltningen, til Klima- og miljødepartementet som har det overordnede forvaltningsansvaret, på annet vis enn ved å ha et slikt kapittel i forvaltningsplan. Siden kan med fordel erstattes med en oversikt over forvaltningsaktørene.

Forvaltningsplanens kartdel, side 5

Forvaltningsplanen deler regionen inn i grønn og blå sone, i tillegg er det en egen avgrensning av forvaltningsområdet for ynglende ulv/ulvesonen. Inndelingen i store sammenhengende områder med flere arter i samme område er bra, ettersom alle de store rovdyrene vil benytte store areal.

Ulvesonen er fastsatt av Stortinget og direktoratet legger til grunn at den prioriteringen som er gjort av Stortinget for ulv, ligger fast. Ulvesonen overlapper fullstendig med den blå sonen i forvaltningsplanen til region 5, som tilsier at alle de fire store rovdyrene gis anledning til å få avkom i dette området.

Den blå sonen strekker seg noe lenger nord enn ulvesonen, øst for Glomma. Slik vi forstår planen er den blå sonen definerende for forvaltningsområdene for bjørn og jerv. Men det fremstår som noe uklart hvordan forvaltningsområdet for gaupe, skal anses definert. Vi vil anbefale at planen er tydeligere i defineringen av forvaltningsområdet for gaupe.

Den blå sonen i planen er blitt betydelig redusert ved denne revisjonen av forvaltningsplanen. Dette medfører at arealene som er prioritert for jerv og bjørn reduseres, sett opp mot tidligere plan. Endringene av sonene kan gi et tydeligere skille mellom viktige beiteområder og områdene som er prioritert for jerv og bjørn i region 5. For jerv medfører endringen at "korridoren" som har bidratt til å binde sammen forvaltningsområdene for jerv i Sør-Norge (region 3, 6 og 5) nå planlegges tatt vekk. Og videre at forvaltningsområdene som er avsatt for jerv i region 3 og deler av region 6 (Møre og Romsdal) framstår som en egen "forvaltningsområde øy", uten noen direkte forbindelse til den større østlige bestanden av jerv. Vi vil fraråde en slik endring.

Vi mener det er overordnede hensyn, som tilsier at det bør opprettholdes en forbindelse/korridor mellom jerveområdene i Oppland/Møre og Romsdal og den større østlige bestanden av jerv. Ansvar for en slik forbindelse må bæres av nemndene i region 3, 5 og 6 i fellesskap. Men i praksis er det forvaltningsplandokumentene i region 5 og/eller region 6, som må sikre at den sørvestnorske bestanden opprettholder en forbindelse østover.

I det følgende har vi noen konkrete merknader til tekstlig innhold i planen, som vi anbefaler at blir justert.

Definisjon av Region 5

Region 5 er i rovviltforskriften § 4 e definert slik;

Region 5 – Alvdal, Eidskog, Elverum, Engerdal, Folldal, Grue, Hamar, Kongsvinger, Løten, Nord-Odal, Os, Rendalen, Ringsaker, Stange, Stor-Elvdal, Sør-Odal, Tolga, Trysil, Tynset, Våler (Innlandet), Åmot og Åsnes kommuner.

Vi vil anbefale at denne definisjonen blir gjengitt innledningsvis i planen.

Betinget skadefelling

Under kap 5.2, fjerde avsnitt andre setning står det;

Kommunen får ansvar for å iverksette fellingsforsøket, og må i den forbindelse ha oppnevnt kommunale skadefellingslag i forkant av beitesesongen (vår understrekning).

Plandokumentet går litt lenger i å pålegge kommunen ansvar for oppnevning av skadefellingslag enn gjeldende regelverk. Kommunene *kan* opprette kommunale eller interkommunale skadefellingslag. Vi vil derfor anbefale at nemnda i forvaltningsplanen benytter ord som *bør/kan* i plassen for *må* i den over siterte setningen.

Inngjerding med rovviltavvisende gjerder, side 14

Under kap 7.2, underoverskrift Inngjerding med rovviltavvisende gjerder står det;

"Sats for oppsetting av nytt gjerde fastsettes av Miljødirektoratet"

Nasjonale satser finnes for tidlig nedsanking og hjemmebeite jf. forskrift om tilskudd til forebyggende til tak mot rovviltskade og konfliktdempende tiltak § 10. Men det er ikke fastsatte satser for oppsett av rovviltavvisende gjerder. Miljødirektoratet fastsetter standarden for rovviltavvisende gjerde, <https://lovdata.no/static/SF/sf-20120622-0652-01-02.pdf?timestamp=1649201444984> Den omhandler utformingen av gjerdet.

Vi anbefaler at setningen fjernes.

Annen utmarksnæring, side 16

Samtidig med at en omtaler åteplasser for fotografering av rovdyr som en mulig næring, kan det med fordel henvises til de føringer som er gitt for slik aktivitet i den etablerte åteforskriften (Forskrift om utlegging av åte for vilt).

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-12-17-1878?q=%C3%A5teforskriften>

Konklusjon

Vi mener arbeidet som er gjort i denne revisjonen med forvaltningsplanen jevnt over er godt og velfundert. Våre viktigste innspill er at forvaltningsplanen bør justeres slik at den bidra til å sikre en sammenhengende jervsone i Sør-Norge og at forvaltningsområde for gaupe bør defineres mer entydig i planen.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL